

บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป

ข้อมูลด้วยกายภาพ

๑. ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

อำเภอมหาชนะชัย ห่างจากจังหวัดยโสธรระยะทาง ๔๑ กิโลเมตร ขนาดพื้นที่มีเนื้อที่ ๔๕๕.๒๗ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๒๘๔,๕๔๔ ไร่

๑.๒ อาณาเขต

อำเภอมหาชนะชัย มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอและจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับ อำเภอพนมไพร (จังหวัดร้อยเอ็ด) และอำเภอคำเขื่อนแก้ว
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อำเภอเชียงใน (จังหวัดอุบลราชธานี)
- ทิศใต้ ติดต่อกับ อำเภอค้อวัง อำเภอราษีไศล (จังหวัดศรีสะเกษ)
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับ อำเภอศิลาลาด (จังหวัดศรีสะเกษ) และอำเภอพนมไพร (จังหวัดร้อยเอ็ด)

แผนที่แสดงขอบเขตอำเภอมหาชนะชัย
จังหวัดยโสธร

ภาพที่ ๑ แผนที่แสดงอาณาเขตติดต่ออำเภอ
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอมหาชนะชัย,พ.ศ. ๒๕๖๘)

๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

การบริหารราชการ แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ได้แก่

- การบริหารราชการส่วนภูมิภาค แบ่งเขตปกครองออกเป็น ๑ อำเภอ แบ่งเป็นจำนวน ๑๐ ตำบล ๑๐๓ หมู่บ้าน
- การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น แบ่งเขตการปกครองออกเป็น เทศบาล จำนวน ๑ แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๑๐ แห่ง

ตารางที่ ๑ ตารางแสดงการแบ่งเขตการปกครอง อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร

ตำบล หมู่ที่	ฟ้าหยาด	คูเมือง	หัวเมือง	ผือฮี	บากเรือ	บึงแก	โนน ทราย	ม่วง	พระเสาร์	สงยาง
๑	ฟ้าหยาด	หัวเมือง	คูเมือง	ผือฮี	บากเรือ	บึงแก	โนน ทราย	ม่วง	พระเสาร์	สงยาง
๒	ฟ้าหยาด	หนองบัว	คุ้ม	โนน กอย	ปอแดง	บึงแก	แดง	อาจ	ปลาบึง	สร้าง แป้น
๓	ฟ้าหยาด	หนอง ยาง	พลไผ่	หนอง บัว	ดอนเรือ	ยางน้อย	เสียบ	เหล่าใหญ่	โนนยาง	ชำ
๔	ฟ้าหยาด	คูสองชั้น	สำโรง	หัว ดอน	ดอนมั่ง	ยางเครือ	ยาง กลาง	ท่าสมอ	ขาทราย	บ่อบึง
๕	เหมือด	กุดพัน เขียว	ขาม	เวินชัย	ดงยาง	ดงจาง	ห้วย	เหล่าใหญ่	โนนจั่ว	ดงขวาง
๖	โนนธาตุ	หนองตุ	คุ้ม	เปือย	ท่าช้าง	บูรพา	เสียบ	หนาม แท่ง	หัวดง	สร้าง แป้น
๗	ป่าตอง	นาดี	สำโรง	ขี้ตุน	โคก สะอาด	ชัยชนะ	โนน ทราย	เหมือด ขาว	แดง	โพน จาน
๘	ฟ้าหยาด	หัวเมือง	พลไผ่	ผือฮี	ดอนมั่ง	บอน		โพธิ์ศรี	พระเสาร์	สงยาง
๙	ฟ้าหยาด	หัวเมือง	คุ้ม		บากเรือ	บึงแก		บัวขาว	หัวดง	
๑๐	โนนธาตุ	หนอง ยาง	สำโรง		ปอแดง	ดงจาง		โคก สมบูรณ์	โนนยาง	
๑๑		กุดพัน เขียว	คูเมือง		ดงยาง	ดงจาง		ไชย ประสิทธิ์		
๑๒		หนองตุ	ขาม					เหมือด ขาว		
๑๓		คูสองชั้น								
๑๔		นาอุดม								

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง, พ.ศ. ๒๕๖๗

ตารางที่ ๒ ตารางสรุปเขตการปกครอง อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร

ตำบล	เนื้อที่ทั้งหมด (ไร่)	อบต.	ทม./ตำบล	จำนวนหมู่บ้าน	จำนวนบ้าน (ครัวเรือน)
ฟ้าหยาด	๓๓,๕๖๙	๑	๑	๑๐	๑,๒๕๓
คูเมือง	๓๖,๗๓๔	๑	-	๑๒	๑,๐๓๐
หัวเมือง	๓๐,๖๒๔	๑	-	๑๔	๙๓๑
ผือฮี	๒๑,๘๗๕	๑	-	๘	๒๔๖
บากเรือ	๒๕,๕๕๒	๑	-	๑๑	๘๘๗
บึงแก	๓๑,๑๓๑	๑	-	๑๑	๙๒๙
โนนทราย	๓๑,๒๘๕	๑	-	๗	๖๘๙
ม่วง	๒๘,๔๙๗	๑	-	๑๒	๔๓๔
พระเสาร์	๒๑,๒๑๕	๑	-	๑๐	๓๔๒
สงยาง	๒๔,๐๖๒	๑	-	๘	๑,๑๖๖
รวม	๒๘๔,๕๔๔	๑๐	๑	๑๐๓	๗,๙๐๗

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอมหาชนะชัย, พ.ศ. ๒๕๖๘

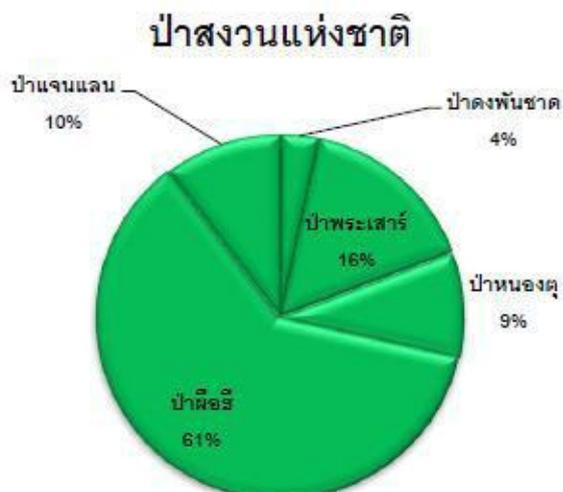
๒. ลักษณะภูมิประเทศ

๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม

อำเภอมหาชนะชัย มีสภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบ คิดเป็นร้อยละ ๗๖.๐๔ ของพื้นที่ทั้งอำเภอ รองลงมาเป็นที่ราบมีปัญหาร่องน้ำ คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๓๙ ของพื้นที่อำเภอ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบลุ่มมีพื้นที่มหาชนะชัยบางส่วนอยู่ในเขตทุ่งกุลาร้องไห้ โดยราษฎรได้จับจองที่ดินเพื่อประกอบการเกษตรมานาน โดยมีพื้นที่บางส่วนเป็นที่สาธารณะประโยชน์ ทุ่งทำเลี้ยงสัตว์และป่าสงวนแห่งชาติแยกเป็น ดังนี้

- ๑) ป่าดงพันชาติ ตำบลฟ้าหยาด เนื้อที่ ๔๖๘ ไร่
- ๒) ป่าพระเสาร์ ตำบลพระเสาร์ เนื้อที่ ๒,๑๗๕ ไร่
- ๓) ป่าหนองตุ ตำบลพระเสาร์ เนื้อที่ ๑,๒๗๕ ไร่
- ๔) ป่าผือฮี ตำบลฟ้าหยาด, คูเมือง, สงยาง, ผือฮี เนื้อที่ ๘,๔๐๐ ไร่
- ๕) ป่าแจนแลน ตำบลผือฮี เนื้อที่ ๑,๔๒๕ ไร่

แผนที่แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอมหาชนะชัย

ภาพที่ ๒ แผนที่แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอมหาชนะชัย
ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอมหาชนะชัย, พ.ศ. ๒๕๖๘

ตารางที่ ๓ แสดงพื้นที่ป่าไม้

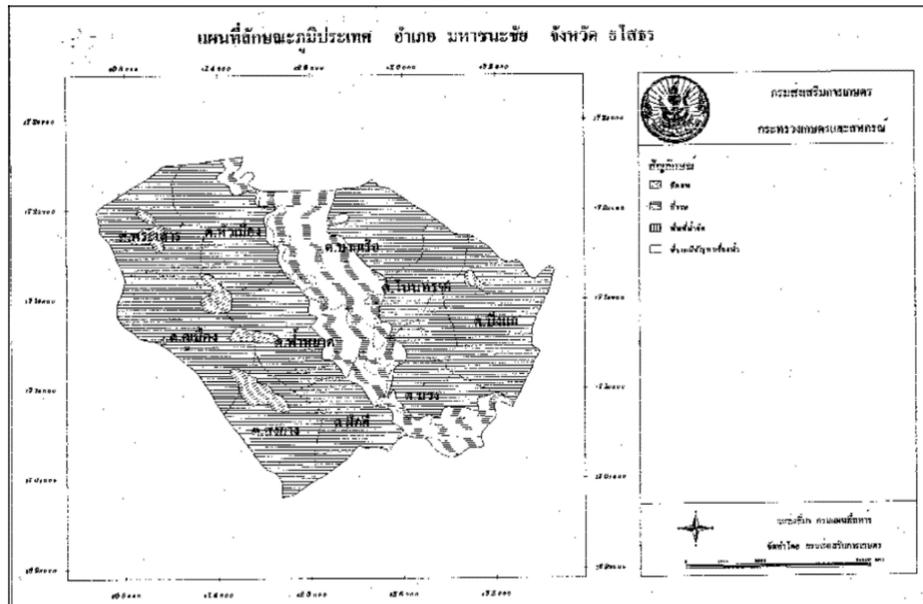
ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด(ไร่)	พื้นที่ป่าไม้ (ไร่)	คิดเป็นร้อยละ
ฟ้าหยาด	๓๓,๕๖๙	๑,๗๑๑	๕.๑๐
คูเมือง	๓๖,๗๓๔	๒,๒๘๗	๖.๒๓
หัวเมือง	๓๐,๖๒๔	๑๒๖๒	๔.๑๒
ผือฮี	๒๑,๘๗๕	๓,๕๒๕	๑๖.๑๑
บากเรือ	๒๕,๕๕๒	๑๒๙๘	๕.๐๘
บึงแก	๓๑,๑๓๑	๑๖๖๑	๕.๓๔
โนนทราย	๓๑,๒๘๕	๔๔๑	๑.๔๑
ม่วง	๒๘,๔๙๗	๑๕๖๑	๕.๔๘
พระเสาร์	๒๑,๒๑๕	๒,๔๖๒	๑๑.๖๐
สงยาง	๒๔,๐๖๒	๗๒๔	๓.๐๑
รวม	๒๘๔,๕๔๔	๑๖,๙๓๒	๕.๙๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอมหาชนะชัย พ.ศ. ๒๕๖๘

๒.๒ สภาพพื้นที่ ความลาดชัน

อำเภอมหาชนะชัย พื้นที่ส่วนใหญ่ เป็นที่ราบ คิดเป็นร้อยละ ๗๖.๐๔ ของพื้นที่ทั้งอำเภอ รองลงมาเป็นที่ราบ มีปัญหาเรื่องน้ำ คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๓๙ ของพื้นที่อำเภอ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มมีพื้นที่บางส่วนอยู่ในเขตทุ่งกุลาร้องไห้ สภาพดินเป็นดินร่วนถึงดินร่วนปนทราย ปฏิบัติการดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดเล็กน้อย (pH ๕.๐-๖.๕) เนื้อดินล่างเป็นดินร่วนปนทราย ถึงดินร่วนเหนียวปนทรายปฏิบัติการดินเป็นกรดจัดมากถึงปานกลาง

แผนที่แสดงความลาดชันของอำเภอมหาชนะชัย

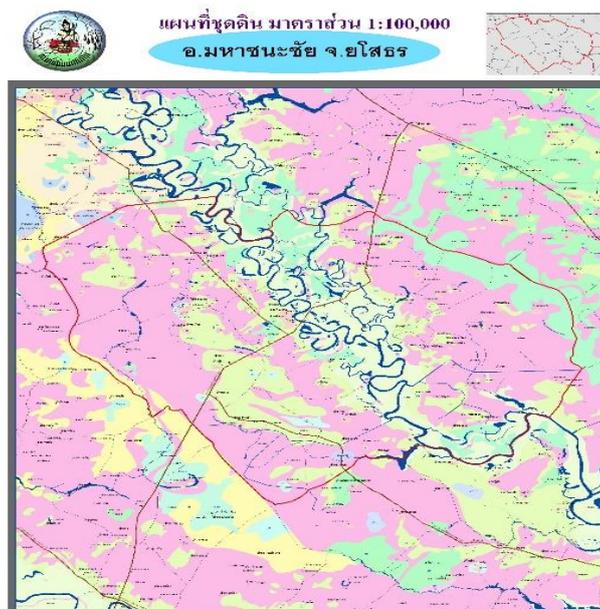

ภาพที่ ๓ แผนที่แสดงความลาดชันอำเภอ
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอมหาชนะชัย, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๒.๓ กลุ่มชุดดิน

ดินในอำเภอมหาชนะชัย มีกลุ่มชุดดิน จำนวน ๒๓ กลุ่มชุดดิน ดังนี้

แผนที่แสดงกลุ่มชุดดิน อำเภอมหาชนะชัย

ภาพที่ ๔ แผนที่แสดงกลุ่มชุดดินอำเภอ
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๔๔)

๓. ลักษณะภูมิอากาศ

๓.๑ ฤดูกาล

อำเภอมหาชนะชัยมี ๓ ฤดูกาลดังนี้

ฤดูร้อน เริ่มจากเดือนมีนาคม-พฤษภาคม

ฤดูฝน เริ่มต้นจากเดือนมิถุนายน – กันยายนโดยจะได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งจะพัดเอาความชื้นและฝนปริมาณฝนมากเข้ามาในพื้นที่

ฤดูหนาว เริ่มต้นเดือนตุลาคม- กุมภาพันธ์ ปีถัดไป โดยได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือจะพัดเข้ามาในช่วงเดือนพฤศจิกายน – กุมภาพันธ์ ซึ่งจะพัดเอา ร่องความกดอากาศสูง ส่งผลให้อากาศหนาวเย็น

โดยสามารถสรุปได้ดังนี้ ดังนี้

ตารางที่ ๔ แสดงข้อมูลฤดูกาล

ฤดูกาล	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ฤดูร้อน			←	→								
ฤดูฝน						←	→					
ฤดูหนาว	←	→								←	→	

๓.๒ ปริมาณน้ำฝนและอุณหภูมิ

ตารางที่ ๕ แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝน และอุณหภูมิเฉลี่ย ๕ ปี

ปี	ปริมาณน้ำฝนรวมทั้งปี (มม.)	ปริมาณฝนเฉลี่ย (มม.)	จำนวนวันฝนตก (วัน)	เดือนที่ฝนสูงสุด	อุณหภูมิ (องศาเซลเซียส)		
					สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ยทั้งปี
๒๕๖๖	๑,๒๘๐.๖๐	๑๐๖.๗	๙๒	สิงหาคม	๔๐.๒	๑๔	๒๘.๑
๒๕๖๕	๑,๗๒๐.๒๐	๑๔๓.๔	๑๒๕	กันยายน	๓๖.๘	๑๕.๕	๒๖.๙
๒๕๖๔	๑,๕๘๐.๔๐	๑๓๑.๗	๑๑๒	กันยายน	๓๗.๕	๑๔.๘	๒๗.๒
๒๕๖๓	๑,๓๒๐.๐๐	๑๑๐	๙๘	กันยายน	๓๘.๘	๑๕.๒	๒๗.๕
๒๕๖๒	๑,๔๕๐.๕๐	๑๒๐.๙	๑๐๕	สิงหาคม	๓๙.๕	๑๓.๕	๒๗.๘

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา, พ.ศ. ๒๕๖๖ และ Weather Spark. (๒๕๖๙).

๔. เส้นทางคมนาคม

๔.๑ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล

อำเภอมหาชนะชัย มีการเดินทางระหว่างตำบลและหมู่บ้าน โดยใช้

อำเภอมหาชนะชัย มีการเดินทางระหว่างตำบลและหมู่บ้าน โดยใช้เส้นทางในการเชื่อมต่อขนส่งผลผลิตทางการเกษตร ดังนี้

เส้นทางทางหลวงหมายเลข ๒๐๔๓, ๒๐๘๓, และ ๒๓๕๑ โดยมีถนนลาดยาง ทวาย คอนกรีต และถนนทางเชื่อมหมู่บ้านหลายเส้นทางเชื่อมตำบลต่างๆ เข้าด้วยกัน เช่น มีถนนลาดยางเชื่อมระหว่างตำบลสงยางกับอำเภอมหาชนะชัยจำนวน ๒ เส้นทาง และเชื่อมหมู่บ้านอื่นในตำบลด้วยถนนหลายรูปแบบ เป็นเส้นทาง

๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างจังหวัดและอำเภอ

การคมนาคมติดต่อระหว่างจังหวัดและอำเภอ สามารถเดินทางได้หลายเส้นทาง โดยมีรายละเอียดดังนี้
 ทางรถยนต์ สามารถเดินทางได้สะดวก คือ
 สถานีขนส่งผู้โดยสาร: ไม่มีสถานีขนส่งหลัก (บขส.) ในตัวอำเภอ แต่มี จุดจอดรถโดยสาร
 ประจำทาง บริเวณทางหลวงแผ่นดิน มีสายเดินรถประจำทางระหว่างอำเภอ/จังหวัด ได้แก่:
 สายยโสธร - มหาชนะชัย - ราชสีไศล (รถพัดลม/รถตู้)
 สายอุบลราชธานี - ยโสธร (ผ่านอำเภอคำเขื่อนแก้วซึ่งใกล้เคียง)
 รถโดยสารปรับอากาศสายกรุงเทพฯ - มหาชนะชัย - พนมไพร

ทางหลวงแผ่นดิน ดังนี้

- ทางหลวงหมายเลข ๒๐๘๓ (มหาชนะชัย - คำเขื่อนแก้ว): เส้นทางระหว่างอำเภอ
มหาชนะชัย ถึง อำเภอคำเขื่อนแก้ว ระยะทางประมาณ ๑๙ กิโลเมตร
- ทางหลวงหมายเลข ๒๐๘๓ (มหาชนะชัย - ราชสีไศล): เส้นทางระหว่างอำเภอ
มหาชนะชัย ถึง อำเภอราชสีไศล (จ.ศรีสะเกษ) ระยะทางประมาณ ๒๓ กิโลเมตร
- ทางหลวงหมายเลข ๒๓๕๑ (มหาชนะชัย - ค้อวัง): เส้นทางระหว่างอำเภอมหาชนะชัย
ถึง อำเภอค้อวัง ระยะทางประมาณ ๒๘ กิโลเมตร
- ทางหลวงหมายเลข ๒๐๔๓: เส้นทางเชื่อมต่อระหว่างมหาชนะชัย ไปยังอำเภอพนมไพร
(จ.ร้อยเอ็ด)

๕. แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ (เช่น แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง)

แหล่งน้ำของอำเภอมหาชนะชัย มีกระจายอยู่โดยทั่วไปในตำบลต่างๆ โดยมีแหล่งน้ำสำคัญ
 คือแม่น้ำชีซึ่งไหลจากทิศตะวันตกสู่ทิศตะวันออกผ่านแนวกลางพื้นที่อำเภอโดยไหลผ่านท้องที่ตำบลหัวเมือง ฟ้ายา
 บากเรือ ม่วงและผือฮี ประมาณ ๕๕ กิโลเมตรและมีแหล่งน้ำธรรมชาติทั้งหมด ๑๒๕ แห่งพื้นที่ ๗,๕๙๗ ไร่ แหล่งน้ำ
 ที่เกษตรกรสร้างขึ้นจากงบประมาณทางราชการและภาคเอกชน ๔๐ แห่งพื้นที่ ๑,๓๘๑ ไร่ นอกจากนี้ยังมีการ
 ปรับปรุงแหล่งน้ำซึ่งใช้สำหรับเลี้ยงสัตว์ และมีการขุดบ่อบาดาลและบ่อน้ำตื้นกระจายทุกหมู่บ้านโดย ระดับน้ำ
 ใต้ดินเฉลี่ยประมาณ ๘ เมตร แหล่งน้ำโดยทั่วไปขาดการใช้ประโยชน์ อย่างถูกต้อง บำรุงรักษาแหล่งน้ำบางแห่ง
 ตื้นเขินในฤดูแล้ง ไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้ แต่บางแห่งเกษตรกรสามารถ ใช้ประโยชน์ จากแหล่งน้ำได้อย่างเต็มที่
 สำหรับการปลูกพืชฤดูแล้งโดยแหล่งน้ำที่ปรับปรุงใช้ ในการปลูกพืชฤดู แล้งโดยใช้ระบบกักน้ำคือกุดจงอาจกุดปลา
 ผากุดน้ำนินและมีการติดตั้งจุดสูบน้ำด้วยพลังงานไฟฟ้า ๕ จุดคือ บ้านฟ้ายาต ตำบลฟ้ายาต พื้นที่ ๕๐๐ ไร่
 บ้านหนองยางตำบลหัวเมือง พื้นที่ ๓๕๐ ไร่ บ้านเวินชัย ตำบลผือฮี พื้นที่ ๕๐๐ ไร่ บ้านท่าสมอตำบลม่วงพื้นที่
 ๓๕๐ ไร่ และบ้านดงจงอาจ ตำบลบึงแก พื้นที่ ๕๐๐ ไร่

๕.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ

๑) โครงการชลประทานขนาดใหญ่ และขนาดกลาง

ตารางที่ ๖ แสดงข้อมูลโครงการชลประทานขนาดใหญ่ และขนาดกลาง

ที่	ชื่ออ่าง/ประตูระบายน้ำ	ตำบล	ความจุที่ระดับน้ำสูงสุด (ล้าน ลบ.ม.)	ความจุที่ระดับน้ำเก็บกัก (ล้าน ลบ.ม.)	พื้นที่ชลประทาน (ไร่)
๑	P๑ ท่าสมอ	ม่วง	๒๐.๓๔	๑๘	๒๓,๔๐๐
๒	P๖/๑ เวินชัย	ฝือฮี	๓๔	๓๐	๓๕,๕๐๐
๓	P๕ คูสองชั้น	หัวเมือง	๒๔	๒๐	๒๕,๕๐๐
รวม			๗๘.๓๔	๖๘	๘๔,๔๐๐

๒) โครงการชลประทานขนาดเล็ก

ตารางที่ ๗ แสดงข้อมูลโครงการชลประทานขนาดเล็ก

ที่	ตำบล	โครงการ						รวมปริมาณน้ำ (ล้าน ลบ.ม.)	รวมพื้นที่ได้รับประโยชน์ (ไร่)
		อ่างเก็บน้ำ	ท่อระบายน้ำ	ฝาย	ระบบส่งน้ำ	สถานีสูบน้ำ	รวม		
๑	ฟ้าหยาด	-	๑	๒	๑	๒	๖	๐.๘๕	๓,๒๐๐
๒	คูเมือง	-	๑	๔	๑	๓	๙	๑.๒	๔,๕๐๐
๓	หัวเมือง	-	๑	๓	๑	๒	๗	๐.๖๕	๒,๘๐๐
๔	ฝือฮี	-	๑	๒	๑	๒	๖	๐.๖๕	๓,๐๐๐
๕	สงยาง	-	๑	๓	๑	๒	๗	๐.๖	๒,๗๐๐
๖	บากเรือ	-	๑	๑	๑	๑	๔	๐.๔๕	๑,๘๐๐
๗	ม่วง	-	๑	๒	๑	๒	๖	๐.๖	๒,๙๐๐
๘	โนนทราย	-	๑	๓	๑	๒	๗	๐.๕๕	๒,๖๐๐
๙	พระเหล้า	-	๑	๒	๑	๒	๖	๐.๗	๓,๑๐๐
๑๐	บึงแก	-	๒	๒	๑	๒	๗	๑.๑	๕,๑๐๐
รวม		-	๑๑	๒๔	๑๐	๒๐	๖๕	๗.๓๕	๓๑,๗๐๐

ที่มา : โครงการชลประทานยโสธร สำนักงานชลประทานที่ ๗ กรมชลประทาน และฐานข้อมูลแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ขององค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่ , พ.ศ.๒๕๖๖

๓) แหล่งน้ำอื่น ๆ

(๑) สระเก็บน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน (บ่อจิว ขนาด ๑,๒๖๐ ลูกบาศก์เมตร)

ตารางที่ ๘ แสดงข้อมูลสระเก็บน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

ที่	ตำบล	ปี ๒๕๔๘ - ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๘		รวม	
		ราย	บ่อ	ราย	บ่อ	ราย	บ่อ
๑	ฟ้าหยาด	๑๓๕	๑๓๕	๑๐	๑๐	๑๔๕	๑๔๕
๒	คูเมือง	๑๗๒	๑๗๒	๘	๘	๑๘๐	๑๘๐
๓	หัวเมือง	๑๒๔	๑๒๔	๖	๖	๑๓๐	๑๓๐
๔	ผือฮี	๑๒๘	๑๒๘	๗	๗	๑๓๕	๑๓๕
๕	สงยาง	๑๑๙	๑๑๙	๖	๖	๑๒๕	๑๒๕
๖	บากเรือ	๙๐	๙๐	๕	๕	๙๕	๙๕
๗	ม่วง	๑๓๓	๑๓๓	๗	๗	๑๔๐	๑๔๐
๘	โนนทราย	๑๑๕	๑๑๕	๕	๕	๑๒๐	๑๒๐
๙	พระเสาร์	๑๔๘	๑๔๘	๗	๗	๑๕๕	๑๕๕
๑๐	บึงแก	๑๕๘	๑๕๘	๗	๗	๑๖๕	๑๖๕
รวม		๑,๓๒๒	๑,๓๒๒	๖๘	๖๘	๑,๓๙๐	๑,๓๙๐

ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินยโสธร กรมพัฒนาที่ดิน, (พ.ศ. ๒๕๖๗)

(๒) บ่อบาดาล

ตารางที่ ๙ แสดงข้อมูลบ่อบาดาล

ที่	ตำบล	ด้านการเกษตร (บ่อ)	ด้านอุปโภค - บริโภค (บ่อ)	รวม (บ่อ)
๑	ฟ้าหยาด	๔๕	๑๒	๕๗
๒	คูเมือง	๕๒	๑๕	๖๗
๓	หัวเมือง	๔๐	๑๒	๕๒
๔	ผือฮี	๓๘	๑๐	๔๘
๕	สงยาง	๔๒	๑๑	๕๓
๖	บากเรือ	๓๐	๘	๓๘
๗	ม่วง	๔๘	๑๔	๖๒
๘	โนนทราย	๓๕	๙	๔๔
๙	พระเสาร์	๔๔	๑๓	๕๗
๑๐	บึงแก	๕๘	๑๘	๗๖
รวม		๔๓๒	๑๒๒	๕๕๔

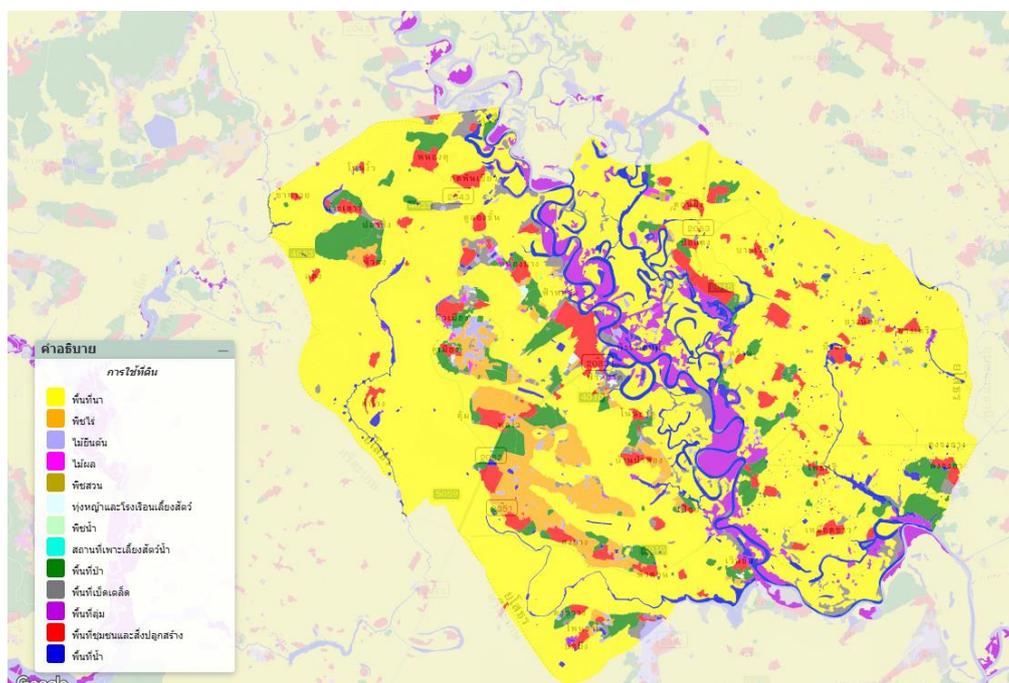
ที่มา : สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) และกรมทรัพยากรน้ำบาดาล, พ.ศ. ๒๕๖๗

๖. การใช้ประโยชน์ที่ดิน

ตารางที่ ๑๐ แสดงข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
พื้นที่ป่า	๑๔,๒๓๑.๗๕	๕.๔๑
พืชไร่	๑๒,๒๙๐.๒๒	๔.๖๗
ไม่ยืนต้น	๒,๓๒๒.๕๖	๐.๘๘
ไม้ผล	๕๕๙.๑๓	๐.๒๑
พืชสวน	๑๖๔.๘๔	๐.๐๖
พื้นที่นา	๑๘๖,๔๓๕.๕๐	๗๐.๘๕
พื้นที่น้ำ	-	-
สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๑๒.๐๔	๐
ทุ่งหญ้าและโรงเลี้ยงสัตว์	๓๖๙.๘๗	๐.๑๔
พื้นที่ลุ่ม	๑๑,๐๗๐.๙๘	๔.๒๑
พื้นที่น้ำ	๑๓,๙๘๓.๗๒	๕.๓๑
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	๑๔,๐๑๐.๗๒	๕.๓๒
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๗๗,๐๗.๑๒	๒.๙๓

แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอมหาชนะชัย

ภาพที่ ๕ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินอำเภอ

(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕)

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

๑. ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญ

ประชากรอำเภอมหาชนะชัย ประกอบอาชีพหลักคือ การทำนา มีพื้นที่การเกษตร ๑๘๓,๖๖๓.๙๖ ไร่ (ร้อยละ ๖๙ ของพื้นที่อำเภอ) โดยอยู่พื้นที่ในเขตชลประทานร้อยละ ๑๓.๕ (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอมหาชนะชัย พ.ศ.๒๕๖๕) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ ๑๑ แสดงข้อมูลด้านพืช

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ทางการเกษตร (ไร่)							รวมพื้นที่การเกษตรทั้งหมด (ไร่)
		ข้าว (ไร่)	อ้อยโรงงาน (ไร่)	มันสำปะหลัง (ไร่)	ยางพารา (ไร่)	ไม้ผล (ไร่)	(ไร่)	พืชอื่นๆ (ไร่)	
ฟ้าหยาด	๓๓,๖๘๓.๐๐	๑๗,๖๒๖.๐๐	-	๑,๙๘๒.๓๒	๔๐	๑๑๒			๑๙,๗๖๐.๓๒
คูเมือง	๓๐,๒๗๐.๐๐	๑๙,๑๔๖.๐๐	-	๒๕๐.๓๓	๑๖๐	๘๖			๑๙,๖๔๒.๓๓
หัวเมือง	๓๕,๙๕๔.๐๐	๒๑,๙๖๔.๐๐	-	๓,๘๘๗.๗๑	๑๔	๔๐			๒๕,๙๐๕.๗๑
ผือฮี	๑๙,๘๕๓.๐๐	๑๑,๘๗๑.๐๐	-	๑,๖๓๙.๘๐	๒๓๒	๑๖๖			๑๓,๙๐๘.๘๐
บากเรือ	๒๖,๐๔๘.๐๐	๑๗,๘๕๕.๐๐	-	๒๒	๒๕	๓๘			๑๗,๙๑๐.๐๐
บึงแก	๓๑,๖๐๔.๐๐	๒๐,๒๙๘.๐๐	-	๗,๗๘	๔๗	๑๓๑			๒๐,๔๘๓.๗๘
โนนทราย	๑๓,๕๙๔.๐๐	๘,๕๗๙.๐๐	-	๔๘	๑๓	๖๑			๘,๗๐๑.๐๐
ม่วง	๓๑,๓๙๖.๐๐	๒๖,๒๕๐.๐๐	-	๑๕	๒๘	๙๘			๒๖,๓๙๑.๐๐
พระเสารี	๒๑,๑๓๓.๐๐	๑๓,๘๗๖.๐๐	-	๓๖๕.๓๐	๑๑๑	๘๕			๑๔,๔๓๗.๓๐
สงยาง	๒๑,๓๙๙.๐๐	๑๒,๙๔๔.๐๐	-	๓,๑๙๙.๗๒	๒๑๑	๑๓๙			๑๖,๔๙๓.๗๒
รวม	๒๖๔,๙๓๙.๐๐	๑๗๐,๔๐๙.๐๐	-	๑๑,๔๑๘.๒๒	๘๘๑	๙๕๖			๑๘๓,๖๖๓.๙๖

ที่มา สำนักงานเกษตรอำเภอมหาชนะชัย พ.ศ. ๒๕๖๘

ตารางที่ ๑๒ แสดงข้อมูลด้านปศุสัตว์

ลำดับ	อำเภอ	สินค้า	จำนวนเกษตรกร (ราย)	จำนวนสัตว์ที่เลี้ยงทั้งหมด (ตัว) ณ วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๘	ปริมาณผลผลิตปัจจุบัน (ตัว/ฟอง)
๑	มหาชนะชัย	กระบือ	๖๔๒	๒,๕๑๘	๓๔๙
๒	มหาชนะชัย	ไก่เนื้อ	๔	๓๗	๑๘๕
๓	มหาชนะชัย	ไก่พื้นเมือง	๔,๐๘๒	๑๗๗,๐๘๘	๓๕๐,๐๘๗
๔	มหาชนะชัย	ไข่ไก่	๒๙๗	๔,๕๔๔	๑,๒๒๙,๘๔๓
๕	มหาชนะชัย	ไข่เป็ด	๗๔	๓,๑๙๕	๘๕๔,๖๕๐
๖	มหาชนะชัย	โคเนื้อ	๔,๖๗๘	๑๙,๓๔๖	๒,๘๙๓
๗	มหาชนะชัย	เป็ดเทศ	๖๖๓	๑๔,๕๖๖	๓๕,๐๑๕
๘	มหาชนะชัย	เป็ดเนื้อ	๑๓	๔๓๔	๑,๗๑๖
๙	มหาชนะชัย	แพะ	๖	๖๔	๗๑
๑๐	มหาชนะชัย	สุกร	๑๒๒	๑,๙๖๑	๔,๐๔๙

ที่มา: ข้อมูลปฏิทินการผลิตสินค้าเกษตร (ด้านปศุสัตว์) อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร ๒๕๖๘

- โรงงานผลิตอาหารสัตว์แห่ง คือ
ชื่อโรงงาน.....ที่ตั้ง.....
- โรงงานฆ่าสัตว์ปีกมาตรฐานแห่ง คือ.....
ชื่อโรงงาน.....ที่ตั้ง.....
- ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ขนาดใหญ่!.....จำนวน คือ
ชื่อฟาร์ม.....ที่ตั้ง.....

ตารางที่ ๑๓ แสดงข้อมูลด้านประมง แสดงจำนวนผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

ลำดับ	อำเภอ	สินค้า	ประเภท การเลี้ยง/จับ	จำนวนเกษตรกร (ราย)	เนื้อที่เลี้ยง (ไร่)	ปริมาณผลผลิตปี ปัจจุบัน(ตัน)
๑	มหาชนะชัย	กบ	เพาะเลี้ยง น้ำจืด	๓	๓.๕	๒.๒
๒	มหาชนะชัย	กุ้งก้ามกราม	จับธรรมชาติ น้ำจืด	๐	๐	๑.๐๕
๓	มหาชนะชัย	ปลากระมัง	จับธรรมชาติ น้ำจืด	๐	๐	๘.๓
๔	มหาชนะชัย	ปลาแขยง	จับธรรมชาติ น้ำจืด	๐	๐	๑๒.๓
๕	มหาชนะชัย	ปลาเค้าขาว	จับธรรมชาติ น้ำจืด	๐	๐	๔.๗
๖	มหาชนะชัย	ปลาช่อน	จับธรรมชาติ น้ำจืด	๐	๐	๓๔.๘
๗	มหาชนะชัย	ปลาช่อน	เพาะเลี้ยง น้ำจืด	๑	๑.๕	๐.๑๙
๘	มหาชนะชัย	ปลาดุก	จับธรรมชาติ น้ำจืด	๐	๐	๓๐.๑
๙	มหาชนะชัย	ปลาดุก	เพาะเลี้ยง น้ำจืด	๓๐	๒๓	๖.๒๕
๑๐	มหาชนะชัย	ปลาดอง	จับธรรมชาติ น้ำจืด	๐	๐	๑๔.๕๕
๑๑	มหาชนะชัย	ปลาตะเพียน	จับธรรมชาติ น้ำจืด	๐	๐	๕๒.๓
๑๒	มหาชนะชัย	ปลาตะเพียน	เพาะเลี้ยง น้ำจืด	๒๑๖	๑๖๕	๒๐.๕
๑๓	มหาชนะชัย	ปลาทับทิม(ปลานิลแดง)	เพาะเลี้ยง น้ำจืด	๒๔	๒๐.๕	๒.๙
๑๔	มหาชนะชัย	ปลาเทโพ	เพาะเลี้ยง น้ำจืด	๑๑	๑๑.๕	๑.๖๗
๑๕	มหาชนะชัย	ปลานิล	จับธรรมชาติ น้ำจืด	๐	๐	๓๔.๖
๑๖	มหาชนะชัย	ปลานิล	เพาะเลี้ยง น้ำจืด	๒๔๘	๒๑๘.๗๕	๓๔
๑๗	มหาชนะชัย	ปลาเนื้ออ่อน	จับธรรมชาติ น้ำจืด	๐	๐	๑๑.๗
๑๘	มหาชนะชัย	ปลาไน	เพาะเลี้ยง น้ำจืด	๘	๖.๕	๑.๐๖
๑๙	มหาชนะชัย	ปลาสร้อยขาว	จับธรรมชาติ น้ำจืด	๐	๐	๔๗
๒๐	มหาชนะชัย	ปลาสลิค	เพาะเลี้ยง น้ำจืด	๑	๑	๐.๑๒
๒๑	มหาชนะชัย	ปลาสรวย	เพาะเลี้ยง น้ำจืด	๒	๕	๐.๔๕
๒๒	มหาชนะชัย	ปลาหมอไทย	จับธรรมชาติ น้ำจืด	๐	๐	๑๒.๘
๒๓	มหาชนะชัย	ปลาหมอไทย	เพาะเลี้ยง น้ำจืด	๒	๑.๕	๐.๕๕
๒๔	มหาชนะชัย	ปลาอื่น ๆ	จับธรรมชาติ น้ำจืด	๐	๐	๔๔.๕
๒๕	มหาชนะชัย	สัตว์น้ำอื่นๆ	จับธรรมชาติ น้ำจืด	๐	๐	๒.๕

สรุปภาพรวมข้อมูลด้านประมง อำเภอมหาชนะชัย

ลำดับ	จังหวัด	อำเภอ	จำนวนเกษตรกร(ราย)	เนื้อที่เลี้ยง (ไร่)	จำนวนเรือ (ลำ)	จำนวนครีวเรือน (ประมงน้ำจืด)
๑	ยโสธร	มหาชนะชัย	๕๔๗	๔๕๗.๗๕	๐	๔๕

ที่มา: ข้อมูลปฏิบัติการผลิตสินค้าเกษตร (ด้านประมง) อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร ๒๕๖๘

๒. สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI

อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร มีสินค้าที่เป็นเอกลักษณ์ประจำถิ่นและมรดกทางวัฒนธรรมอันล้ำค่า คือ "มาลัยข้าวตอก" ซึ่งมีเรื่องราวความเป็นมาที่ผูกพันกับความศรัทธาในบรรพบุรุษชาวยโสธรอย่างแน่นแฟ้น โดยชาวบ้านในพื้นที่โดยเฉพาะตำบลฟ้าหยาด ได้สืบทอดประเพณีการร้อยมาลัยข้าวตอกเพื่อใช้ถวายเป็นพุทธบูชาในวันมาฆบูชาอย่างยาวนานนับร้อยปี สutori ที่สำคัญคือการจำลอง "ดอกมณฑารพ" ซึ่งเป็นดอกไม้ทิพย์จากสวรรค์ผ่านการนำข้าวเปลือกเหนียวพันธุ์พื้นเมืองมาคั่วด้วยมือในหม้อดินจนแตกตัวเป็นดอกข้าวตอกสีขาวบริสุทธิ์ แสดงถึงความเพียรพยายามและความบริสุทธิ์แห่งจิตใจ คุณสมบัติที่โดดเด่นและแตกต่างจากพื้นที่อื่น คือมาลัยข้าวตอกมหาชนะชัยเป็นงานหัตถศิลป์ที่อาศัยความประณีตสูงในการใช้เข็มค่อยๆ ร้อยเรียงดอกข้าวตอกทีละดอกจนเกิดเป็นลวดลายที่วิจิตรบรรจง มีความคงทนสามารถเก็บรักษาไว้ได้นานหลายปีโดยไม่เน่าเสีย ซึ่งแตกต่างจากมาลัยดอกไม้สดทั่วไป และมีรูปแบบการร้อยที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว เช่น มาลัยสาย มาลัยกิ่ง และมาลัยรูปทรงพญานาค ที่หาชมได้ยากจากที่อื่นสำหรับด้านมูลค่าการค่านั้น มาลัยข้าวตอกสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้อย่างมหาศาล โดยมาลัยขนาดเล็กที่มีความประณีตมีราคาขายเริ่มต้นที่ ๓๕๐ - ๕๐๐ บาท และมาลัยขนาดใหญ่ที่ร้อยอย่างวิจิตรอาจมีราคาสูงถึง ๑๕,๐๐๐ บาทต่อพวง ซึ่งหากเปรียบเทียบกับราคาข้าวเปลือกทั่วไปที่ขายได้เพียงกิโลกรัมละ ๑๒ - ๑๕ บาท จะเห็นได้ว่าการแปรรูปเป็นสินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่นช่วยเพิ่มมูลค่าสินค้าได้สูงกว่าปกติถึง ๒๐ เท่า ช่องทางการจำหน่ายที่ช่วยให้มาลัยข้าวตอกมีราคาสูงกว่าที่อื่น คือการยกระดับสู่สินค้าพรีเมียมผ่านกลุ่มวิสาหกิจชุมชนและการสั่งจองล่วงหน้า (Pre-order) เพื่อใช้ในงานพิธีการสำคัญหรือมอบเป็นของขวัญล้ำค่า รวมถึงการเป็นจุดขายสำคัญในด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวทั่วโลก ทำให้มาลัยข้าวตอกมหาชนะชัยกลายเป็นสินค้าที่มีมูลค่าทางจิตใจและทางเศรษฐกิจที่สูงกว่างานฝีมือประเภทอื่นอย่างชัดเจน

ข้อมูลด้านสังคม

๑. ข้อมูลเกษตรกร/องค์กรเกษตรกร

๑.๑ เกษตรกร

๑) ครั้วเรือนและประชากร

ตารางที่ ๑๔ แสดงจำนวนครั้วเรือน และประชากร

ที่	ตำบล	ครั้วเรือนทั้งหมด	ครั้วเรือนเกษตรกร	ประชากร		
				ชาย	หญิง	รวม
๑	ฟ้าหยาด	๑,๒๕๓	๑,๔๖๘	๔,๗๒๕	๔,๘๒๐	๙,๕๔๕
๒	คูเมือง	๑,๐๓๐	๑,๕๓๘	๒,๔๕๐	๒,๕๓๐	๔,๙๘๐
๓	หัวเมือง	๙๓๑	๑,๕๕๒	๒,๒๙๐	๒,๓๗๐	๔,๖๖๐
๔	ฝือฮี	๒๔๖	๙๖๐	๒,๒๑๐	๒,๒๖๐	๔,๔๗๐
๕	บากเรือ	๘๘๗	๑,๑๒๐	๓,๑๑๐	๓,๐๕๐	๖,๑๖๐
๖	บึงแก	๙๒๙	๑,๖๕๓	๒,๑๗๐	๒,๑๒๐	๔,๒๙๐
๗	โนนทราย	๖๘๙	๗๔๐	๒,๔๕๐	๒,๕๒๐	๔,๙๗๐
๘	ม่วง	๔๓๔	๑,๘๙๔	๒,๒๘๐	๒,๓๔๐	๔,๖๒๐
๙	พระเสาร์	๓๔๒	๑,๑๐๘	๒,๒๓๐	๒,๒๗๐	๔,๕๐๐
๑๐	สังยาง	๑,๑๖๖	๙๙๒	๓,๔๐๐	๓,๓๘๐	๖,๗๘๐
รวม		๗,๙๐๗	๑๒,๐๐๐	๒๗,๓๑๕	๒๗,๖๖๐	๕๔,๙๗๕

ที่มา : สำนักทะเบียนอำเภอมหาชนะชัย, พ.ศ.๒๕๖๔

๒) หัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ

ตารางที่ ๑๕ แสดงจำนวนหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ

ช่วงอายุ (ปี)	ครัวเรือน	ร้อยละ
๖๕ ปีขึ้นไป	๓,๐๗๘	๒๘.๐๐
๕๖ - ๖๕ ปี	๓๐๐๔	๒๗.๓๓
๔๖ - ๕๕ ปี	๓๑๙๖	๒๙.๐๘
๓๖ - ๔๕ ปี	๑๒๗๑	๑๑.๕๖
๒๖ - ๓๕ ปี	๓๙๖	๓.๖๐
๑๘ - ๒๕ ปี	๔๖	๐.๔๒
รวม	๑๐,๙๙๑	๑๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอมหาชนะชัย พ.ศ. ๒๕๖๘

๓) ลักษณะการประกอบอาชีพ

ตารางที่ ๑๖ แสดงจำนวนลักษณะการประกอบอาชีพ

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๑๐,๔๗๒	๙๕.๒๘
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๕๑๙	๔.๗๒
รวม	๑๐,๙๙๑	๑๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอมหาชนะชัย พ.ศ. ๒๕๖๘

๔) ลักษณะการถือครองที่ดิน

ตารางที่ ๑๗ แสดงจำนวนลักษณะการถือครองที่ดิน

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	ร้อยละ
เกษตรกรเป็นเจ้าของ	๑๑,๕๕๗	๙๐.๒๔
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)	๑,๑๔๐	๘.๙๐
เช่า	๑๑๐	๐.๘๖
รวม	๑๒,๘๐๗	๑๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอมหาชนะชัย พ.ศ. ๒๕๖๘

๕) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของ)

ตารางที่ ๑๘ แสดงจำนวนประเภทเอกสารสิทธิ์

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรอง ของหน่วยงาน	ไม่มีเอกสารสิทธิ์	
๑๑,๑๐๐	๖๗๓	๗๖	๑,๘๒๗	๑๑,๕๕๗

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอมหาชนะชัย พ.ศ. ๒๕๖๘

๖) รายได้ รายจ่ายของครัวเรือนเกษตรกร

ภาพรวมเกษตรกรของจังหวัดยโสธร ส่วนใหญ่มีรายได้จากการเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์ เช่น การปลูกข้าว มันสำปะหลัง ยางพารา พืชเศรษฐกิจ และพืชเสริมอย่างถั่วเขียว KUML ซึ่งช่วยสร้างรายได้เสริมระหว่างฤดูกาล เช่น รายได้ from ปลูกถั่วเขียวประมาณ ๒๒,๐๐๐ บาทต่อครัวเรือนในระยะเวลา ๒ เดือน นอกจากนี้เกษตรกรยังมีรายจ่ายที่เกี่ยวข้องกับการดูแลพื้นที่เพาะปลูกและสัตว์เลี้ยง รวมถึงต้นทุนการผลิตต่างๆ

๗) สินเชื่อและภาวะหนี้สินของเกษตรกร

อำเภอมหาชนะชัยมีเกษตรกรมากกว่า ๔ ตำบล จำนวน ๑๔ หมู่บ้านที่ได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติและได้รับความช่วยเหลือด้านสินเชื่อผ่านโครงการต่างๆ

สำนักงานกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร (กฟก.) จังหวัดยโสธร ลงพื้นที่ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานด้านการฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรในกลุ่มผู้เลี้ยงสุกรแม่พันธุ์และสุกรขุนในตำบลคูเมือง อำเภอมหาชนะชัย โดยเน้นการบริหารจัดการหนี้สินและส่งเสริมการพัฒนารายได้ของเกษตรกร มีการสนับสนุนในรูปแบบเงินกู้ยืมเพื่อเสริมสภาพคล่องและฟื้นฟูภาวะหนี้สินของเกษตรกร

รายละเอียดจำนวนเกษตรกรที่ได้รับสินเชื่อและภาวะหนี้สินรวมทั้งวงเงินที่เกี่ยวข้องไม่เปิดเผยเป็นสาธารณะอย่างละเอียด

๘) ประเพณีและวัฒนธรรม

(๑) การนับถือศาสนา

ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ประมาณร้อยละ ๙๙ ศาสนาอื่น ประมาณร้อยละ ๑

(๒) วัฒนธรรมท้องถิ่นที่สำคัญ

ประเพณีบุญบั้งไฟ และประเพณีแห่มาลัยข้าวตอก ซึ่งเป็นประเพณีที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของชาวอำเภอมหาชนะชัยเป็นอย่างมาก

๑.๒ องค์กรและสถาบันเกษตรกร

๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

ตารางที่ ๑๙ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร

ตำบล	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ		กลุ่มแม่บ้าน		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
คูเมือง	๒	-	๔	-	๔	-	๒๕	-	-	-	๓	๕๐
หัวเมือง	๓	-	๑๐	-	๓	-	๒๒	-	-	-	๑	๑๐
พระเสาร์	๑	-	๒	-	๑	-	๑๕	-	-	-	๑	๔๐
ฟ้าหยาด	๒	-	๖	-	๗	-	๒๘	-	-	-	๑	๒๐
ผือฮี	๒	-	๘	-	๒	-	๓๐	-	-	-	๒	๓๐
สงยาง	๑	-	๗	-	๔	-	๖๘	-	-	-	๑	๓๐
บากเรือ	๑	-	๗	-	๒	-	๑๖	-	-	-	๑	๓๐
โนนทราย	๑	-	๓	-	๑	-	๗	-	-	-	๑	๓๐
ม่วง	๒	-	๑๒	-	๑	-	๓๒	-	-	-	๑	๒๐

ตำบล	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ		กลุ่มแม่บ้าน เกษตรกร		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
บึงแก	๒	-	๗	-	๑	-	๑๕	-	-	-	๑	๒๐
รวม	๑๗		๖๖		๒๐		๒๕				๑๓	๒๘๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอหนองหานชัย, พ.ศ. ๒๕๖๘

ตารางที่ ๒๐ แสดงจำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์

ประเภทผลิตภัณฑ์	จำนวน
อาหาร	๗๔๖
เครื่องดื่ม	๕๓
ผ้า เครื่องแต่งกาย	๕๙๔
ของใช้/ของตกแต่ง/ของที่ระลึก	๑,๔๗๐
สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร	๒
รวม	๒๘๖๕

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอหนองหานชัย, พ.ศ. ๒๕๖๖

ตารางที่ ๒๑ แสดงข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่		จำนวนสมาชิก
	หมู่ที่	ตำบล	
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปอาหารและทำบั้งไฟจิว บ้านฟ้าหยาด หมู่ ๑	๑	ฟ้าหยาด	๑๑
วิสาหกิจชุมชนเศรษฐกิจพอเพียงฟ้าหยาดพัฒนา	๑	ฟ้าหยาด	๑๒
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกหญ้าบ้านฟ้าหยาด	๒	ฟ้าหยาด	๑๐
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มฟ้าหยาดลำน้ำชี	๓	ฟ้าหยาด	๑๕
วิสาหกิจชุมชนแม่บ้านพัฒนาแปรรูปผลิตภัณฑ์ชุมชน	๓	ฟ้าหยาด	๗
วิสาหกิจชุมชนโรงผลิตน้ำดื่มชุมชนฟ้าหยาด ม.๘	๘	ฟ้าหยาด	๙
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มทำปลาร้า หมู่ ๙	๙	ฟ้าหยาด	๑๘
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปถั่วลิสงบ้านคูเมือง หมู่ ๑	๑	คูเมือง	๑๕
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มข้าวครบวงจรบ้านคูเมือง	๑	คูเมือง	๓๐
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านคุ้มสามัคคีตำบลคูเมือง	๒	คูเมือง	๒๐
วิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์บ้านคุ้มพัฒนา	๒	คูเมือง	๓๑

ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่		จำนวนสมาชิก
	หมู่ที่	ตำบล	
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มตัดเย็บถุงมือบ้านพลไฉ หมู่ ๓	๓	คูเมือง	๑๔
วิสาหกิจชุมชนเลี้ยงไก่พื้นเมืองบ้านสำโรง	๔	คูเมือง	๗
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มจัดทำดอกไม้บ้านสำโรง	๔	คูเมือง	๗
วิสาหกิจชุมชนเลี้ยงไก่พันธุ์พื้นเมืองบ้านขาม ต.คูเมือง มหาชนะชัย	๕	คูเมือง	๘
วิสาหกิจชุมชนถักพรมเช็ดเท้า	๗	คูเมือง	๙
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรบ้านสำโรง หมู่ ๗	๗	คูเมือง	๒๙
วิสาหกิจชุมชนสตรีทอผ้าบ้านสำโรงหมู่ที่ ๗	๗	คูเมือง	๗
วิสาหกิจชุมชนเลี้ยงกบสวนลุงวี หุ่นแดง บ้านสำโรง	๗	คูเมือง	๓๐
วิสาหกิจชุมชนผู้เลี้ยงโคบ้านสำโรง หมู่ ๗	๗	คูเมือง	๙
วิสาหกิจชุมชนแปรรูปขนมไทยกลุ่มแม่บ้าน เกษตรกรบ้านสำโรง หมู่ ๗	๗	คูเมือง	๑๕
วิสาหกิจชุมชนผลิตอาหารจากหนังสัตว์	๘	คูเมือง	๘
วิสาหกิจชุมชนเลี้ยงไก่พันธุ์พื้นเมืองบ้านคุ้ม	๙	คูเมือง	๗
วิสาหกิจชุมชนศูนย์ข้าวชุมชนบ้านสำโรง ม.๔,๗,๑๐	๑๐	คูเมือง	๗
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มสตรีตัดเย็บเสื้อผ้าบ้านสำโรง หมู่ที่ ๑๐	๑๐	คูเมือง	๙
วิสาหกิจชุมชนเลี้ยงโคแม่พันธุ์ ตำบลคูเมือง	๑๒	คูเมือง	๙
วิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่ข้าวอินทรีย์ หมู่ ๑ ตำบลหัวเมือง	๑	หัวเมือง	๓๐
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเย็บผ้าบ้านหัวเมือง หมู่ ๑	๑	หัวเมือง	๑๓
วิสาหกิจชุมชนโคขุนตำบลหัวเมือง	๑	หัวเมือง	๑๕
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต บ้าน หัวเมือง หมู่ ๑ ๘ ๙	๑	หัวเมือง	๑๕
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์บ้านหนองบัว	๒	หัวเมือง	๑๒
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเย็บผ้าบ้านหนองตุ หมู่ ๖	๖	หัวเมือง	๑๔
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอนุรักษ์โคกระบือไทย	๘	หัวเมือง	๘
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มสตรีทอผ้าฝ้ายยกดอก	๘	หัวเมือง	๙

ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่		จำนวนสมาชิก
	หมู่ที่	ตำบล	
วิสาหกิจชุมชนสายใยการทอ บ้านหัวเมือง หมู่ ๙	๙	หัวเมือง	๑๔
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอ้อมทรัพย์เกษตรผสมผสาน บ้านหัวเมือง หมู่ ๙	๙	หัวเมือง	๓๙
วิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์บ้านฝือฮี หมู่ที่ ๑	๑	ฝือฮี	๓๐
วิสาหกิจชุมชนสมุนไพรพื้นบ้านบ้านฝือฮี	๑	ฝือฮี	๗
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มส่งเสริมอาชีพบ้านโนนกอย	๒	ฝือฮี	๑๑
วิสาหกิจชุมชนเกษตรกรก้าวหน้า	๒	ฝือฮี	๒๗
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าโนนกอยหมู่ ๒	๒	ฝือฮี	๑๔
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปสินค้าเกษตรบ้านโนนกอย หมู่ ๒	๒	ฝือฮี	๑๕
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงกบบ้านหนองบัว หมู่ ๓	๓	ฝือฮี	๑๐
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงโคบ้านหนองบัว หมู่ ๓	๓	ฝือฮี	๙
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มข้าวกล้องงอกบ้านหนองบัว หมู่ ๓	๓	ฝือฮี	๒๖
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านเกษตรกร บ้านหัวดอน	๔	ฝือฮี	๑๕
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์บ้านหัวดอน	๔	ฝือฮี	๑๔
วิสาหกิจชุมชนศูนย์ข้าวชุมชนบ้านเวินชัย	๕	ฝือฮี	๓๐
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มสตรีบ้านชีตุน หมู่ ๗	๗	ฝือฮี	๑๕
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านจังหวัดหวาดปากทองโก้น้ำเต้าหู้ บ้านชีตุน	๗	ฝือฮี	๑๗
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตพันธุ์ข้าวและแปรรูปข้าวคุณภาพดีบ้านฝือฮี	๘	ฝือฮี	๖๙
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มฉางข้าวบ้านฝือฮีหมู่ ๘	๘	ฝือฮี	๓๘
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มสตรีทอผ้าบ้านฝือฮี	๘	ฝือฮี	๑๑
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตข้าวกล้องงอกบ้านปอแดง	๒	บากเรือ	๓๓
วิสาหกิจชุมชนเลี้ยงสัตว์ โคเนื้อ โคขุน บ้านปอแดง หมู่ ๒	๒	บากเรือ	๑๕
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรธรรมชาติบ้านปอแดง หมู่ ๒	๒	บากเรือ	๔๐
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงกระบือบ้านดอนเรือ ม.๓	๓	บากเรือ	๙

ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่		จำนวนสมาชิก
	หมู่ที่	ตำบล	
วิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตข้าวพันธุ์ D ฟุ่งนาทอง	๔	บากเรือ	๑๙
วิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ข้าวบ้านดอนฝั่ง	๔	บากเรือ	๗
วิสาหกิจชุมชนข้าวกล้องอินทรีย์กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านดงยาง หมู่ ๕	๕	บากเรือ	๑๖
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มไร่นาสวนผสมบ้านดงยาง หมู่ ๕	๕	บากเรือ	๑๑
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเย็บกระเป๋าบ้านท่าช้าง หมู่ ๖	๖	บากเรือ	๑๓
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มพัฒนาอาชีพเลี้ยงโคหมู่ที่ ๖ บ้านท่าช้าง	๖	บากเรือ	๙
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงโคขุนบ้านโคกสะอาด ม.๗	๗	บากเรือ	๗
วิสาหกิจชุมชนโรงเรียนชานาบ้านดอนฝั่ง	๘	บากเรือ	๒๓
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ผลิตแปรรูปอาหารบากเรือ หมู่ ๙	๙	บากเรือ	๑๐
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวบ้านบากเรือ	๙	บากเรือ	๗
วิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์ มหาชนะชัย	๑๐	บากเรือ	๗
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มพัฒนาอาชีพบ้านปอแดง	๑๐	บากเรือ	๑๙
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอนุรักษ์ไข่ฝ่างามดงยาง หมู่ ๑๑	๑๑	บากเรือ	๑๗
วิสาหกิจชุมชนปลูกพืชผักสวนครัวปลอดสารพิษ	๑๑	บากเรือ	๑๓
วิสาหกิจชุมชนทอผ้าไหมกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านบึงแก หมู่ ๑	๑	บึงแก	๑๗
วิสาหกิจชุมชนออมทรัพย์เพื่อการผลิต หมู่ ๑ ตำบลบึงแก	๑	บึงแก	๓๓
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพบึงแก หมู่ ๑	๑	บึงแก	๑๕
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มออมทรัพย์ร้านค้าประชารัฐบึงแก หมู่ ๑	๑	บึงแก	๑๒
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มข้าวอินทรีย์บึงแก หมู่ ๑	๑	บึงแก	๗
วิสาหกิจชุมชนเลี้ยงปลาเทโพ	๑	บึงแก	๙
วิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์ตำบลบึงแก หมู่ ๒	๒	บึงแก	๑๐
วิสาหกิจชุมชนโคกหนองนามหาชนะชัย	๓	บึงแก	๙

ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่		จำนวนสมาชิก
	หมู่ที่	ตำบล	
วิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่ต้นแบบบ้านยางน้อย	๓	บึงแก	๖๙
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มข้าวกล้องงอกบ้านยางน้อย	๓	บึงแก	๑๐
วิสาหกิจชุมชนศูนย์ข้าวชุมชนบ้านยางน้อย	๓	บึงแก	๗
วิสาหกิจชุมชนเกษตรผู้ปลูกพืชสมุนไพร และสัตว์ ปลอดสารบ้านยางเครือ	๔	บึงแก	๘
วิสาหกิจชุมชนศูนย์ข้าวชุมชนบ้านยางเครือ	๔	บึงแก	๘
วิสาหกิจชุมชนข้าวอินทรีย์บ้านดงจาง	๕	บึงแก	๗๖
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอนุรักษ์และพัฒนาการผลิต กระป๋องบ้านดงจาง	๕	บึงแก	๑๐
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านบ้านบูรพา หมู่ ๖	๖	บึงแก	๗
วิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตปุ๋ยอินทรีย์บึงหนาด ตำบลบึงแก	๙	บึงแก	๑๖
วิสาหกิจชุมชนแหนมหมูบึงแก้วสูตรพิเศษกลุ่ม แม่บ้านเกษตรกรบ้านบึงแก หมู่ ๙	๙	บึงแก	๑๐
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตข้าวอินทรีย์บ้านบึงแกหมู่ที่ ๙	๙	บึงแก	๗
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสัตว์เพื่อส่งเสริม อาชีพ	๑๐	บึงแก	๗
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปอาหารบ้านโนนทราย หมู่ ๑,๗	๑	โนนทราย	๑๕
วิสาหกิจชุมชนผ้าไหมใยสังเคราะห์กลุ่มแม่บ้าน เกษตรกรบ้านแดง หมู่ ๒	๒	โนนทราย	๑๘
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์บ้านแดง	๒	โนนทราย	๑๕
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรทอผ้าบ้าน เลียบ หมู่ ๓ , ๖	๓	โนนทราย	๔๑
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ อินทรีย์บักเรือ	๔	โนนทราย	๗
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มพัฒนาส่งเสริมอาชีพชุมชนบ้าน ห้วยน้ำ	๕	โนนทราย	๑๑
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเมล็ดพันธุ์ข้าวบ้านเลียบหมู่๓.๖	๖	โนนทราย	๔๗
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปอาหารบ้านราชมนี หมู่ ๗	๗	โนนทราย	๘

ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่		จำนวนสมาชิก
	หมู่ที่	ตำบล	
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอเสื่อกกบ้านราชมนี หมู่ ๗	๗	โนนทราย	๑๕
วิสาหกิจชุมชนล่องแพโนนทราย	๗	โนนทราย	๔๒
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านอาจ	๒	ม่วง	๓๐
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปอาหารบ้านเหล่าใหญ่ หมู่ ๓	๓	ม่วง	๑๘
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตภัณฑ์จากถั่วลิสง	๓	ม่วง	๑๓
วิสาหกิจชุมชนร้านค้าชุมชนบ้านเหล่าใหญ่ หมู่ ๓	๓	ม่วง	๑๖
วิสาหกิจชุมชนปลาสัมปลาแห้งบ้านเหล่าใหญ่	๓	ม่วง	๗
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเย็บผ้าบ้านท่าสมอ	๔	ม่วง	๑๖
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรอินทรีย์บ้านท่าสมอ	๔	ม่วง	๕๒
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มสตรีทอผ้าบ้านเหล่าใหญ่ หมู่ ๕	๕	ม่วง	๒๒
วิสาหกิจชุมชนออมทรัพย์พัฒนาการผลิตและจำหน่ายเพื่อชุมชน	๕	ม่วง	๓๑
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มสามัคคีอาชีพถั่วลิสงบ้านเหล่าใหญ่ หมู่ ๓,๕	๕	ม่วง	๑๕
วิสาหกิจชุมชนร้านค้าชุมชนบ้านหนามแท่ง	๖	ม่วง	๑๓
วิสาหกิจชุมชนกองทุนส่งเสริมผลผลิตพันธุ์ข้าวเหนียวชุมชนบ้านหนามแท่ง หมู่ ๖	๖	ม่วง	๖๘
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเย็บผ้าบ้านหนามแท่งหมู่๖	๖	ม่วง	๘
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มพัฒนาอาชีพบ้านหนามแท่ง หมู่ ๖	๖	ม่วง	๑๕
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มสร้างเสริมอาชีพบ้านเหมือดขาว หมู่ ๗	๗	ม่วง	๗
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มหมอพื้นบ้านสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น	๘	ม่วง	๑๗
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ตำบลม่วง	๘	ม่วง	๑๕
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มข้าวกล้องงอกบ้านบัวขาว หมู่ ๙	๙	ม่วง	๖๙
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปอาหารบ้านบัวขาว หมู่ ๙	๙	ม่วง	๘
วิสาหกิจชุมชนไม้กวาดบ้านบัวขาว	๙	ม่วง	๒๐

ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่		จำนวนสมาชิก
	หมู่ที่	ตำบล	
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มส่งเสริมอาชีพบ้านโคกสมบูรณ์ หมู่ ๑๐ ต.ม่วง	๑๐	ม่วง	๒๑
วิสาหกิจชุมชนพรมเช็ดเท้าบ้านไชยประสิทธิ์	๑๑	ม่วง	๑๑
วิสาหกิจชุมชนศูนย์ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชนเหมือดขาว หมู่ ๗,๑๒	๑๒	ม่วง	๑๘
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มพระเสาร์ Thaisilk	๑	พระเสาร์	๘
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มสตรีทอผ้าบ้านพระเสาร์ หมู่ ๑	๑	พระเสาร์	๒๐
วิสาหกิจชุมชนทอผ้าไหม ผ้าฝ้ายพื้นเมืองบ้านปลาปิ้ง หมู่ ๒ ต.พระเสาร์	๒	พระเสาร์	๑๑
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเย็บผ้าบ้านโนนยาง หมู่ ๓	๓	พระเสาร์	๑๕
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มข้าวพอเพียง	๖	พระเสาร์	๓๑
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงโคพันธุ์พื้นเมืองหมู่ ๖ ตำบลพระเสาร์	๖	พระเสาร์	๗
วิสาหกิจชุมชนเย็บถุงมือบ้านแดง หมู่ ๗	๗	พระเสาร์	๑๔
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มสตรีทอผ้าบ้านหัวดง	๙	พระเสาร์	๘
วิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่ข้าวอินทรีย์บ้านหัวดง ตำบลพระเสาร์	๙	พระเสาร์	๒๔
วิสาหกิจชุมชนทอผ้าไหมพรมกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านโนนยาง หมู่ ๑๐	๑๐	พระเสาร์	๒๐
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงโคในเขตปฏิรูปที่ดินบ้านสงยาง	๑	สงยาง	๒๓
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเพาะเห็ดบ้านสงยาง หมู่ที่ ๑	๑	สงยาง	๑๕
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านสงยาง	๑	สงยาง	๑๕
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรทำนาหมู่ ๑ บ้านสงยาง	๑	สงยาง	๑๗
วิสาหกิจชุมชนเลี้ยงโคปราหมันเลือดร้อย	๒	สงยาง	๙
วิสาหกิจชุมชนศูนย์ข้าวชุมชนบ้านสร้างแป้นหมู่ ๒	๒	สงยาง	๑๐
วิสาหกิจชุมชนพัฒนาอาชีพทอผ้าบ้านสร้างแป้น หมู่ ๒	๒	สงยาง	๘
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรทำนาแบบพอเพียงบ้านสร้างแป้น หมู่ ๒	๒	สงยาง	๑๖

ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่		จำนวนสมาชิก
	หมู่ที่	ตำบล	
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มไม้ยูคาลิปตัสหาเงินออม	๒	สงยาง	๑๓
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรเลี้ยงกระบือบ้านสร้างแป้น หมู่ ๒	๒	สงยาง	๑๔
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มมันสำปะหลังปลูกฝังเงินออม	๒	สงยาง	๑๔
วิสาหกิจชุมชนรับซื้อของเก่าบ้านสร้างแป้น หมู่ ๒	๒	สงยาง	๑๕
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มออมทรัพย์แม่บ้านสร้างแป้น หมู่ ๒	๒	สงยาง	๖๕
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าและตัดเย็บถุงมือกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านสร้างแป้น หมู่ ๒	๒	สงยาง	๒๒
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงวัวบ้านสร้างแป้น หมู่ ๒	๒	สงยาง	๑๕
วิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่ข้าวบ้านสร้างแป้น	๒	สงยาง	๒๒๕
วิสาหกิจชุมชนเย็บจักรสร้างงาน บ้านสร้างแป้น หมู่ ๒	๒	สงยาง	๘
วิสาหกิจชุมชนค้าขายปลาสร้าหาเงินออม บ้านสร้างแป้น หมู่ที่ ๒ ตำบลสงยาง	๒	สงยาง	๘
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มสตรีเย็บผ้าบ้านชำ หมู่ ๓	๓	สงยาง	๒๕
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรปลูกข้าวอินทรีย์บ้านชำ หมู่ ๓ ตำบลสงยาง	๓	สงยาง	๑๘
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มขวัญชัยขนมปังขลิบ	๔	สงยาง	๑๐
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มพัฒนาสตรีบ้านดงขวาง	๕	สงยาง	๒๓
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรผสมผสานตำบลสงยาง	๕	สงยาง	๑๘
วิสาหกิจชุมชนร่วมใจไผ่ล้อมออมทรัพย์กลุ่มเกษตรกรบ้านสร้างแป้น หมู่ ๒	๖	สงยาง	๓๕
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกหม่อนเลี้ยงไหมบ้านสร้างแป้น หมู่ ๖	๖	สงยาง	๑๑
วิสาหกิจชุมชนทอผ้าพื้นเมืองกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านสร้างแป้น หมู่ ๖	๖	สงยาง	๓๕
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มทำนาเกษตรกรสร้างแป้น	๖	สงยาง	๗
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้เลี้ยงวัวบ้านสร้างแป้น หมู่ ๖	๖	สงยาง	๑๒

ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่		จำนวนสมาชิก
	หมู่ที่	ตำบล	
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอเสื่อบ้านสร้างแป้น หมู่ ๖ ตำบลสงยาง	๖	สงยาง	๑๒
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแปรรูปอาหาร บ้านสร้างแป้น หมู่ ๖	๖	สงยาง	๑๔
วิสาหกิจชุมชนร้านค้าประชารัฐบ้านสร้างแป้น หมู่ ๖	๖	สงยาง	๑๓
วิสาหกิจชุมชนปลูกยูกาหาเงินออมบ้านสร้างแป้น	๖	สงยาง	๗
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้เลี้ยงโคแม่พันธุ์บ้านสร้างแป้น หมู่ที่ ๖	๖	สงยาง	๙
วิสาหกิจชุมชนเย็บถุงมือเช็ดชูเงินออม	๖	สงยาง	๑๒
วิสาหกิจชุมชนเลี้ยงกระบือบ้านสร้างแป้น หมู่ ๖	๖	สงยาง	๑๕
วิสาหกิจชุมชนสถาบันการเงินชุมชน ตำบลสงยาง	๖	สงยาง	๙
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพผู้เลี้ยงสุกรบ้านโนนจาน	๗	สงยาง	๒๑
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต บ้านสงยาง หมู่ ๘	๘	สงยาง	๖๒
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตหนังเพื่อบริโภคบ้านสงยาง	๘	สงยาง	๑๕
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงโคขุนสร้างอาชีพ หมู่ ๘ ตำบลสงยาง	๘	สงยาง	๗
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกมันสำปะหลังบ้านสงยาง หมู่ ๘	๘	สงยาง	๑๔

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภออำเภอมหาชนะชัย,พ.ศ. ๒๕๖๙

ตารางที่ ๒๒ แสดงข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ

ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่		จำนวนสมาชิก
	หมู่ที่	ตำบล	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแม่บ้านเกษตรกรบ้านบูรพา	๖	บึงแก	๑๐
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรทอผ้าไหมกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านบึงแก หมู่ ๑	๑	บึงแก	๑๗
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านบึงแก หมู่ ๙	๙	บึงแก	๑๐
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแม่บ้านเกษตรกรบ้านสร้างแป้น หมู่ ๖	๖	สงยาง	๑๙

ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่		จำนวนสมาชิก
	หมู่ที่	ตำบล	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแม่บ้านเกษตรกรบ้านสงยาง หมู่ที่ ๑	๑	สงยาง	๑๕
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแม่บ้านเกษตรกรบ้านโนนยาง	๑๐	พระเสาร์	๑๐
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแม่บ้านเกษตรกรบ้านขามหมู่ ๑๒	๑๒	คูเมือง	๑๑
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแม่บ้านเกษตรกรบ้านดงยาง	๕	บากเรือ	๒๔
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแม่บ้านเกษตรกรบ้านเหล่าใหญ่	๓	ม่วง	๑๘
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแม่เกษตรกรบ้านโนนกอย หมู่ ๒	๒	ผือฮี	๑๔
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรสตรีทอผ้าบ้านผือฮี หมู่ ๘	๘	ผือฮี	๑๐
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ้านคูเมือง	๑๑	คูเมือง	๑๕
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนตระกูลประเทืองวิทยา	๗	โนนทราย	๒๐
กลุ่มยุวเกษตรกรบ้านพระเสาร์	๑	พระเสาร์	๓๓
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ้านคุ้ม	๙	คูเมือง	๑๖
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ้านซำ	๓	สงยาง	๑๙
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ้านเหล่าใหญ่	๕	ม่วง	๑๕
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ้านยางน้อย	๓	บึงแก	๑๕
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ้านปอแดงโคกสะอาด	๒	บากเรือ	๑๕
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรปลาสามปลาแห่งบ้านเหล่าใหญ่	๓	ม่วง	๑๕
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรเกษตรสูงวัยบ้านหัวดง	๖	พระเสาร์	๒๐
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรแปรรูปอาหารบ้านสร้างแป้น	๖	สงยาง	๑๖
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรกลุ่มส่งเสริมอาชีพผู้ผลิตปุ๋ยอินทรีย์บึงหนาด ตำบลบึงแก	๙	บึงแก	๑๖
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรศูนย์ผลิตข้าวชุมชนบ้านหัวดง	๙	พระเสาร์	๒๕

ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่		จำนวนสมาชิก
	หมู่ที่	ตำบล	
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรส่งเสริมอาชีพอินทรีย์บ้านแดงสามัคคี	๒	โนนทราย	๓๐
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรส่งเสริมอาชีพศูนย์ผลิตเมล็ดพันธุ์ชุมชนเหมือดขาว ม.๗/๑๒	๑๒	ม่วง	๑๘
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรข้าวอินทรีย์ก้าวหน้าบ้านนาอุดม หมู่ ๑๔	๑๔	คูเมือง	๒๖
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรส่งเสริมอาชีพบ้านเปือย หมู่.๖	๖	ผือฮี	๑๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอมหาชนะชัย,พ.ศ. ๒๕๖๙

ตารางที่ ๒๓ แสดงข้อมูลกลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์

ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่		จำนวนสมาชิก
	หมู่ที่	ตำบล	
กลุ่มเกษตรกรทำนาพายุขาด	๔	พายุขาด	-
กลุ่มเกษตรกรทำนามวง	๒	ม่วง	-
กลุ่มเกษตรกรทำนาผือฮี	๑	ผือฮี	-
กลุ่มเกษตรกรทำนาบากเรือ	๔	บากเรือ	-
กลุ่มเกษตรกรทำนาบึงแก	๑	บึงแก	-
กลุ่มเกษตรกรทำนาสงยาง	๒	สงยาง	-
กลุ่มเกษตรกรทำนาปอแดง	๓	บากเรือ	-
สหกรณ์การเกษตรมหาชนะชัย		พายุขาด	-

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดยโสธร,พ.ศ. ๒๕๖๗

๒) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

ตารางที่ ๒๔ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร

ตำบล	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศตปช.	ศบกด.	ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน			
						กษ.	ปศุสัตว์	ปฏิรูป	
พายุขาด	-	๑	-	-	๑	-	๑	-	-
หัวเมือง	-	๑	-	-	๑	-	-	-	-

ตำบล	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศตปช.	ศบกด.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง			ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านการพัฒนาที่ดิน
						กษ.	ปศุสัตว์	ปฏิรูป	
คูเมือง	๑	๓	๑	๑	๑	-	-	๑	๑
ฝืออี	-	๑	-	๐	๑	-	-	-	-
บากเรือ	-	๐	-	-	๑	-	-	-	-
ม่วง	-	๐	๑	๑	๑	๑	-	-	-
โนนทราย	-	๑	๑	๑	๑	-	-	-	-
บึงแก	-	๓	๑	๑	๑	-	-	-	-
พระเสาร์	-	๓	๑	๑	๑	-	-	-	-
สงยาง	-	๑	๑	๑	๑	๑	-	-	-
รวม	๑	๑๕	๖	๖	๑๐	๑	๑	๑	๑

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอมหาชนะชัย, พ.ศ. ๒๕๖๙

(๑) อาสาสมัครเกษตร

ตารางที่ ๒๕ แสดงจำนวนอาสาสมัครเกษตร

ตำบล	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร ฝนหลวง	ครูบุญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุสัตว์	หมอดิน อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฏิรูปที่ดิน
ฟ้าหยาด	-	๑	๓	๕	๑๐	๑๑	๔	-	๑
หัวเมือง	-	-	๒	๒	๑๕	๑๗	๒	-	๑
คูเมือง	๑	-	๕	๓	๑๖	๑๔	-	-	๑
ฝืออี	-	-	-	๑	๘	๑๑	-	-	๑
บากเรือ	๒	-	๖	๖	๑๑	๑๒	๑	-	-
ม่วง	-	๓	๒	๔	๑๓	๑๓	๒	-	-
โนนทราย	-	๐	๒	๕	๘	๙	๓	-	-
บึงแก	๒	๑	๓	๕	๑๑	๑๒	๑	๑	-
พระเสาร์	-	-	-	๒	๑๑	๑๐	-	-	๑
สงยาง	๒	-	-	๒	๙	๙	๑	-	๑
รวม	๗	๕	๒๓	๓๕	๑๑๒	๑๑๘	๑๔	๑	๗

หมายเหตุ : อาสาสมัครบางรายทำหน้าที่อาสาสมัครมากกว่า ๑ หน้าที่

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอมหาชนะชัย, พ.ศ. ๒๕๖๘

(๒) ประชาชนชาวบ้าน

อำเภอมหาชนะชัยมีประชาชนชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการดำเนินการโครงการได้คัดเลือกประชาชนชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามวิถีของประชาชนแต่ละคน จำนวน ๑๑ คน

ตารางที่ ๒๖ แสดงข้อมูลประชาชนชาวบ้าน

ตำบล	จำนวน (ราย)	องค์ความรู้ด้าน
ฟ้าหยาด	๒	มาลัยข้าวตอก สมุนไพร ไม้ผล
หัวเมือง	๓	เกษตรผสมผสาน เกษตรทฤษฎีใหม่ ผ้าพื้นเมือง
คูเมือง	๔	เศรษฐกิจพอเพียง ปศุสัตว์ จักรสาน
ผือฮี	๑	การเพาะเห็ด
พระเสาร์	๑	การแปรรูป
รวม	๑๑	

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอมหาชนะชัย, พ.ศ. ๒๕๖๘

(๓) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ตารางที่ ๒๗ แสดงข้อมูลศูนย์หลักและศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ที่	ชื่อศูนย์ (ลำดับที่ ๑ ศูนย์หลัก ลำดับถัดไป ศูนย์ เครือข่าย)	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์	
			หมู่	ตำบล
๑	สวนลุงวี	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/ เกษตรผสมผสาน	๗	คูเมือง
๒	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรบ้าน สร้างแป้น	ศูนย์เรียนรู้ด้านการแปรรูปผลิตผลด้านการเกษตร	๒,๖	สงยาง
๓	กลุ่มแปลงใหญ่ต้นแบบบ้าน ยางน้อย	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว / ศูนย์ข้าวชุมชน	๓	บึงแก
๔	กลุ่มเศรษฐกิจพอเพียงบ้าน ยางน้อย	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/ เกษตรผสมผสาน	๓	บึงแก
๕	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้าน เกษตรกรกรบ้านโนนยาง	ศูนย์เรียนรู้ด้านการแปรรูปผลิตผลด้านการเกษตร	๑๐	พระเสาร์
๖	วิสาหกิจชุมชนเศรษฐกิจ พอเพียงฟ้าหยาดพัฒนา	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/ เกษตรผสมผสาน	๑	ฟ้าหยาด
๗	วิสาหกิจชุมชนโคเนื้อ	ศูนย์เรียนรู้ด้านปศุสัตว์	๑	หัวเมือง
๘	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูป ถั่วลิสงบ้านคูเมือง หมู่ ๑	ศูนย์เรียนรู้ด้านการแปรรูปผลิตผลด้านการเกษตร	๑	คูเมือง

ที่	ชื่อศูนย์ (ลำดับที่ ๑ ศูนย์หลัก ลำดับถัดไป ศูนย์ เครือข่าย)	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์	
			หมู่	ตำบล
๙	สวนแทนคุณ	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/ เกษตรผสมผสาน	๔	โนนทราย
๑๐	สวนดอนขำบาย	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/ เกษตรผสมผสาน	๔	ผืออี
๑๑	สวนโคกหนองนาสุวรรณคำ	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/ เกษตรผสมผสาน	๖	พระเสาร์
๑๒	สวนคำคุณ	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/ เกษตรผสมผสาน	๑๐	คูเมือง
๑๓	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.)	๙	บึงแก
๑๔	สวนโพกัส&โดนัท อินทผลัม	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	๑๐	คูเมือง
๑๕	สวนเกษตรทฤษฎีใหม่บ้าน แดง	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/ เกษตรผสมผสาน	๗	พระเสาร์

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอมหาชนะชัย, พ.ศ. ๒๕๖๙

(๔) กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่

มีกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ จำนวน ๑๐ กลุ่ม ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๒๘ แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่

ที่	ตำบล	ชื่อกลุ่มแปลงใหญ่	ชนิดพืช	จำนวน สมาชิก (คน)	จำนวน พื้นที่ (ไร่)
๑	บึงแก	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๓ ตำบลบึงแก อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร	ข้าว	๔๙	๖๕๓.๗๕
๒	สงยาง	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๒ ตำบลสงยาง อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร	ข้าว	๘๑	๑,๐๕๗.๒๕
๓	หัวเมือง	แปลงใหญ่โคขุนตำบลหัวเมือง ๑๗๐ หมู่ที่ ๑ ตำบลหัวเมือง อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร	โคเนื้อ	๖๗	๓๐๐
๔	หัวเมือง	แปลงใหญ่ข้าวอินทรีย์ หมู่ ๑ ตำบลหัวเมือง อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร	ข้าว	๒๑	๒๒๐.๕๐
๕	พระ เสาร์	แปลงใหญ่ข้าวอินทรีย์ หมู่ ๙ ตำบลพระเสาร์ อำเภอมหา ชนะชัย จังหวัดยโสธร	ข้าว	๓๕	๓๘๖.๒๕
๖	คูเมือง	แปลงใหญ่มันสำปะหลัง หมู่ ๒, ๖, ๙ ตำบลคูเมือง อำเภอ มหาชนะชัย จังหวัดยโสธร	มัน สำปะหลัง	๑๖๒	๑,๓๔๕

ที่	ตำบล	ชื่อกลุ่มแปลงใหญ่	ชนิดพืช	จำนวนสมาชิก (คน)	จำนวนพื้นที่ (ไร่)
๗	ฟ้าหยาด	แปลงใหญ่มันสำปะหลัง ตำบลฟ้าหยาด อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร	มันสำปะหลัง	๓๐	๓๐๐
๘	คูเมือง	แปลงใหญ่มันสำปะหลัง หมู่ที่ ๑,๑๑ ตำบลคูเมือง อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร	มันสำปะหลัง	๕๘	๓๐๓
๙	ผือฮี	แปลงใหญ่มันสำปะหลัง หมู่ ๑, ๖, ๘ ตำบลผือฮี อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร	มันสำปะหลัง	๖๐	๓๒๔.๒๕
๑๐	ผือฮี	แปลงใหญ่ข้าวบ้านหนองบัว หมู่ ๓ ตำบลผือฮี อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร	ข้าว	๔๑	๕๒๑

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอมหาชนะชัย, พ.ศ. ๒๕๖๙